

/Részletek a könyvből/

Az Írószövetség párt(állami) irányítása

[...]

A hierarchiában felfelé az Agitációs és Propaganda Bizottság (1949-től Agitációs és Propaganda Kollégium) következett, amely rendszeresen üléselő tanácsadó szerv volt. 1951 őszén létrehozták a Központi Előadó Iroda elméleti munkaközösségeit. A Kultúrpolitikai Munkaközösség égisze alatt rendezték a különféle „vitákat”, és a munkaközösség gondoskodott arról, hogy az ott leszűrt tanulságok brosúra formájában

a párttagok szélesebb köreihez is eljussanak. Ezeknek a megrendezett összejöveteleknek kevés közük volt a véleményeket szabadon ütköztető vitákhoz. Révai József, Horváth Márton kinyilatkoztatták a párt véleményét, durván beavatkoztak esztétikai kérdésekbe, ledorongolták, kioktatták az írókat, olykor kegyeket osztogató „szentbeszéd”-et tartottak. Eltérően a Szovjetunióban a harmincas évek második felétől szerepet játszó kultúrpolitikusoktól, Magyarországon a legfelsőbb vezetésben képzett, a művészethez értő funkcionáriusok voltak, igaz, tehetségüket feltétel nélkül alárendelték a mindenkori, nem ritkán kifejezetten kultúraellenes napi pártérdekeknek.⁹ [...]

9. A Révai-„tragédiáról” lásd: Lukács György: *Megélt gondolkodás. Életrajz mag-
nószalagon.* Szerk.: **Eörsi István.** Magvető, 1989. 276–277.

Eörsi István: A viták, elvi állásfoglalások az eddigi tapasztalatok szerint nem hoztak igazi változást, „nem platformra van elsősorban szükség, hanem az irodalmi élet szervezeti kereteinek reformjára”. A jövő a fontos, a demokrácia gyakorlására kell készülni. [...] [Az Írószövetség kibővített vezetőségének ülése 1956. június 22-én.](#)

De térjünk rá egészen röviden a jelen helyzetre. Egyes felszólalásokból azt érzem — akármilyen furcsa az írók között lévén — , mintha nem is volna fontos, vagy nem volna elég fontos az irodalom kérdéseinek a tisztázása. Lehet, hogy abból indulnak ki, amiből az első felszólaló — azt hiszem — **Eörsi** elvtárs versidézete, hogy t.i. — és itt én is egy pesti tájszólást használok — „fal” az egész, csak dumáljunk, éljük ki magunkat, hogy közben lehessen a régit csinálni. Lehet, hogy ebből indulnak ki. Lehet, hogy abból indulnak ki, hogy semmi más probléma, semmi más feladat nincs, irodalmi kérdés nincs, csak politikai kérdés van és csak politikai tisztázásra van szükség. De akármiből indulnak ki, az ilyen fellépés és az ilyen légkör a legkifejezettebben akadályozza azt, hogy egyetlen lépéssel is továbbjussunk. Akadályozza. Ez a cél, elvtársak? [...] [Részlet HORVÁTH Márton hozzászólásából.](#)

EÖRSI István (1931), költő, író, dramaturg, műfordító. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán végzett 1953-ban, egyetemi évei alatt Lukács György tanítványa volt. 1952 óta publikál. 1953–1954-ben középiskolai tanár, 1955–1956-ban újságíró volt. Részt vett az 1956-os forradalomban, ezért nyolc évi börtönbüntetésre ítélték, 1960-ban amnesztiával szabadult. 1964 óta szabad foglalkozású író. Lukács György műveinek fordítójaként is, a lukácsi életmű értelmezőjeként is fontos szerepe volt a hatvanas-hetvenes évek Lukács-recepciójának alakításában. 1977 és 1982 között dramaturg volt a kaposvári

Csiky Gergely Színházban, 1983-tól 1986-ig Nyugat-Berlinben élt, 1989 óta ismét a kaposvári színház dramaturgja. 1952-ben József Attila-díjat kapott.

20, 85, 109

[...]